

Adgang til andre - afprøvning af model	Ansvarlig	anha/nfh
	Oprettet	08-01-2019
	Side	1 af 6
Projekt: Effektiv kombination af data og viden, der bidrager til fremtidsikring af landbrugsproduktionen		

Baggrund

Dette notat er udarbejdet i projektet *Effektiv kombination af data og viden, der bidrager til fremtidssikring af landbrugsproduktionen* og har til formål at samle op på den afholdte afprøvning af model for adgang til andre.

Afprøvningens formål var at beskrive den situation, hvor en virksomhed ønsker at gøre brug af de resultater, der er identificeret i projektet. For at gøre det mest mulig anvendeligt for forskellige typer virksomheder blev der afprøvet eksempler på 2 virksomheder koblet mod 5 forskellige typer landmænd.

Præsentation

Tidligere i projektet blev opstillet, hvordan en landmand kan opbygge en struktur for, hvilke medarbejdere der skal have adgang til hvilke oplysninger og it løsninger. Dette er afrapporteret i dokumentet "Proto-type på brugerflade på Adgang til andre".

Fokus i denne aktivitet er det setup, som en virksomhed skal spille op mod denne struktur, såfremt de gerne vil implementere op mod et moderne landbrug.

I vedlagte præsentation gennemgås cases for 5 landbrugs interaktion med 2 virksomheder.

[Du kan se præsentationen her](#)

Det forløb ved, at deltagerne fik gennemgået de enkelte cases, og i direkte forlængelse heraf blev til opstillede opgaver præsenteret og diskuteret. Resultaterne blev opsummeret og præsenteres i dette notat.

Anbefalinger til best practice for adgang til andre

Virksomhederne Korn AS og Thorsager Maskinstation adskiller sig i forhold til deres IT kompleksitet.

Korn AS driver selv en række it-løsninger, og det er vigtigt for virksomheden at have egen struktur. Højest sandsynligt har Korn AS også aktiviteter i andre lande, hvilket også stiller krav til, at deres IT løsning skal kunne virke her – uden koblingen til vores løsning. Det får betydning, når Korn AS skal drage nytte af den struktur, som vores løsningsforslag tilbyder. Løsningerne skal afkobles, så de kan have én og samme løsning i andre lande som i Danmark.

Det forhold, at landmanden enten har medarbejdere og måske forvaltere med samme rettigheder som ejer og samtidig ansatte, der ikke har samme beføjelser, stiller store krav til en implementering. Konkluderer der på dialogen omkring casene, er rollerne rimelig faste, men på de helt store landbrug vil en formester i stalden ikke have nogle beføjelser i markbruget. Så det er ikke nok, at der kan tildeles administrative rettigheder til enkeltpersoner. Her vil en fremtidig arkitektur nemt blive uoverskuelig for landmanden, såfremt den skal løse alle behov, hvilket skal tænkes ind i løsningen.

Thorsager Maskinstation er en af 730 danske maskinstationer. Til deres administrative arbejde benyttes IT løsning udviklet af Dansk Maskinstationsforening, og på marksiden til registrering benytter de admini-

strative værktøjer fra enten Datalogisk eller SEGES Software. Så på trods af at de er mange enheder, er integrationsopgaven meget nemmere, da snitfladen kun skal beskrives overfor 3 parter.

Den mere simple snitflade har også positiv effekt i forhold til at følge med strukturudviklingen i erhvervet. Driftsledere og roller kan nemmere implementeres.

Betragtes erhvervet mere bredt end de to typer virksomheder, kan karakteristika fra Korn AS genfindes i mejerier og slagterier. Smeden og dyrlægen falder rimeligt i samme kategori som maskinstationen. Anderledes forholder det sig til nye aktører, der måske kun kan findes online, og som måske endda ikke har kontor i Danmark. Integration til disse bliver formentlig en udfordring, fordi deres tilstedeværelse formentlig ikke kan bære en selvstændig udvikling.

Helt udefra kan der også opstå nye behov. Måske bliver kravet til dokumentation så betydende for afsætningen, at detailhandlen vil kunne spore enkelt handlinger tilbage til den konkrete udførelse, herunder sporing til netop den medarbejder, der sad i traktoren den dag, der blev sprøjtet. Denne sporing er mulig i det tænkte setup, så her vil formentlig betalingsvilligheden i form af merpris for tilknyttede oplysninger blive en central del af, hvorvidt det realiseres.

Præsentation af arketyper

Et landbrug kan være opbygget meget forskelligt, og derfor præsenteres der forslag til implementering på op mod 5 forskellige typer landbrug, og præsenteret i forhold til to forskellige typer af virksomheder:

André Andersen, svineproducent

Årssøer: 1.450

Ager: 340 ha

Ansatte: 12

Persona: Taltypen

Bjørn Bentsen, mælkeproducent

Årskøer: 360

Ager: 210 ha

Ansatte: 7 (3 deltid)

Persona: Listefyren

Carsten Christensen, Planteavler

Ager: 980 ha

Heraf forpagtet 312 ha

Ansatte: 1 + 3 i høst

Persona: Mavemanden

Dorthe Damgaard, Deltidslandmand

Ager: 73 ha

Års fedekvæg: 12 DE

Ansatte: 0

Persona: Mavemanden

Erik Erencheich-Edelsboel, Godsejer

Ager: 1.480 ha

Forpagtet: 210 ha

Skov: 372 ha

Ansatte: 4

Persona: Taltypen

Nordens Korn AS, Grovvarevirksomhed

Lokationer: 4

Ansatte: 23

Thorsager Maskinstation

Ager: 243 ha

Ansatte: 6 + 14 løst tilknyttede

Resultat af afprøvningen

Her er hovedkonklusionerne fra den dialog, der blev rejst under afprøvningen. Der blev gennemgået 5 cases, og til hver case var opstillet spørgsmål. I forbindelse med de enkelte cases fremkom også andre spændende og vigtige pointer, der også er forsøgt fastholdt.

Case A Medarbejder skal bestille svinefoder hos virksomheden Korn AS

1: Beskriv hvilke transaktioner, der indgår, når en medarbejder skal bestille svinefoder, og hvor der er indgået kontrakt.

For Korn AS er det vigtigt, at bestiller har beføjelse til at bestille. Således skal ejer enten godkende transaktionen eller på forhånd have legaliseret medarbejderen til at kunne bestille. Tydeligvis arbejdes der med beløbsgrænser. Formentlig skal disse kunne sættes af ejer individuelt på hver medarbejder.

I forbindelse med en handel skal ejer eller driftsleder orienteres om at handlen er gennemført og gerne med anvisning af dato/tidspunkt for forventet levering.

2: Overvej hvilke fordele anmod om adgang giver virksomheden

Korn AS vil gerne gøre det så nemt for landmanden at bestille som muligt. I umiddelbar forlængelse kan løsningen udbygges til automatisk bestilling, når lager er tomme, og der kan arbejdes med prognoser for næste bestilling. Kan Korn AS kontakte den ansvarlige medarbejder hos landmanden vil Korn AS formentlig lettere opnå næste handel.

Kan bestillers identitet spores til den enkelte medarbejder kan fremtidens krav fra detailhandlen om sporbarhed og fødevarer sikkerhed lettere opfyldes.

3: Opstil de ulemper der kan være for virksomheden, og eventuelle løsninger på dette.

Korn AS har allerede i dag IT løsninger, og i flere tilfælde har de egen model for ejer og medarbejdere. En anden kompleksitet er det faktum, at flere virksomheder ikke blot er aktive i Danmark, men har afdelinger i udlandet. Udenlandske virksomheder, der ønsker at være aktive i Danmark, vil støde ind i lignende udfordringer med at skulle koble deres struktur med den, løsningen kan udstille på landmanden.

Case B Maskinstation skal aflevere data fra finsnitte til markdatabasen

1: Beskriv hvilke transaktioner, der indgår, når en maskinstation skal finsnitte græsensilage og data skal overføres til markdatabasen.

Når et slet ensilage er høstet af maskinstationen, skal data logges i markdatabasen. Har landmanden en struktur over ansatte, så vil maskinstationen ikke indgå. Således skal data ikke blot kunne knyttes til medarbejdere oprettet på den pågældende bedrift, men også knyttes til relationer til den enkelte bedrift.

Lignende må det forventes, at dyrlægen, der hjælper med en kælvning, skal kunne foretage registreringer i kvægdatabasen.

2: Overvej hvilke fordele anmod om adgang giver maskinstationen.

Maskinstationer møder allerede i dag krav om, at data skal kunne overføres til landmandens systemer. Fremstillingspris pr. FE korn er på vej til at blive centralt for landmandens styring af bedriften og udbytte

og forbrug indgår i beregningerne. Dette sammenholdt med at maskiner ud over afgrøden også høster en mængde data knyttet til afgrøden, så skal der løses dataoverførsel.

3: Opstil de ulemper/udfordringer, der kan være for maskinstationen, og eventuelle løsninger på dette.

Maskinstationerne er mindre erhvervsdrivende, og de har ikke it afdelinger eller medarbejdere med kompetencer i forhold til at få data til at flyde, eller til at opsætte komplekse rettighedsstrukturer.

En løsning herpå kan komme fra de få udbydere af IT, som maskinstationerne benytter til deres drift og til opsamling af markdata.

Case C Levering af flydende gødning

1: Beskriv flow, når en medarbejder ønsker at få leveret flydende gødning.

Flow ligner meget case A, hvor en medarbejder bestiller svinefoder.

2: Set fra virksomheden – kan der være forskelle i forhold til case A af fordele og ulemper?

En forskel i forhold til bestilling af foder ligger det naturligt at denne case også medtager leverance, og derfor naturligt også at håndtere kommunikationen omkring leverancen. På hvilket tidspunkt leveres, kvittering for modtagelse tilbage til Korn AS om at varen er afleveret.

Et andet aspekt som med fordel kan formidles til Korn AS er, hvorvidt den medarbejder der modtager, den i dette tilfælde flydende gødning, har kompetencer til håndtering. Det kunne derfor rejses som et ønske ikke blot at udstille et id på medarbejder, men også tilbyde et kvalifikationscertifikat. Ikke blot flydende gødning vil kunne kræve dette. Det kunne også med fordel formidles et kvalifikations ID ved: håndtering af pesticider, bevis for håndtering af husdyr.

3: Påvirker det krav til flow, at landmanden har profilen "Mavemanden"?

Formentlig vil det altid stille øgede krav at handle med mavemanden i forhold til listefyren og taltypen. Mavemanden vil formentlig lettere få smidt indlægssedlen væk, og når der skal opstilles gødningsregnskab, så vil der være behov for at kunne genfinde mængder og data for leverance.

Case D deltidslandmand ønsker at bestille maskinstation til at presse wrapboller på en sletmark

1: Beskriv flow, når en deltidslandmand ønsker at bestille maskinstation til at presse wrapboller på en sletmark.

Afprøvningen viste ikke behov for at tænke en deltidslandmand anderledes end den klassiske ejer landmand. Ikke i forhold til en betragtning af flow for bestilling.

2: Hvorledes vil det påvirke maskinstationen at landmanden er deltidslandmand?

I forhold til bestilling påvirker det således ikke maskinstationen at landmanden er deltidslandmand.

3: Overvej forskellen (hvis der er nogen) i flow såfremt landmandens havde været mavemanden, listefyren og taltypen?

Er deltidslandmanden mavemand af profil, påhviler det formentlig maskinstationen at udvise en større faglighed omkring beslutningerne. Hvis græsslet skal vendes 1 gang inden wrap, så vil mavemanden

måske ikke være opmærksom herpå. Listefyren stiller formentlig et krav om mere kommunikation i forhold til tidspunkt, og forventer måske at få forskellige forslag til løsning. Taltypen vil nok mest gå op i pris, fleksibilitet og gennemskuelighed.

Case E Salg af korn

1: Beskriv hvilke transaktioner, der indgår, når en medarbejder skal sælge korn i høst

Igen er det vigtigt for Korn AS at være sikker på, at medarbejderen har beføjelse til at måtte sælge kornet. Der skal aftales mængder og pris, og her skal Korn AS være sikker på, at medarbejderen også har beføjelser til beslutning. Når kornet skal afhentes, skal medarbejderen kunne angive en lokation og måske skal medarbejderen også være til stede. I forhold til driften skal Korn AS kunne levere data retur til landmandens markstyringsprogram.

2: Hvilken betydning har det, at godsejeren har ansat en driftsleder i forhold til de andre cases?

Godsejeren forventes ikke selv at tilmelde dyr til slagtning eller bestille gødning. Derfor skal han kunne delegere opgaven til godsforvalteren eller driftslederen. Det vil formentlig heller ikke være disse personer, der til hverdag foretager bestillinger af svinefoder, der allerede er indgået kontrakt omkring, hvorfor der i modsætning til de mindre komplekse landbrug bliver brug for 3 lag: ejer-driftsleder-medarbejder. Større bedrifter vil nemt have samme behov.

En anden udfordring bliver formentlig i opdelingen på driftsgrene og lokationer. Består godset af flere produktioner, så vil økonomiopfølgning give et behov for at dele omkostningerne.